

Sundhed starter ikke med én selv

Af: Andreas Grosbøll, folketingskandidat SF

Der er sådan en herlig hype opstået i individualitetens lønkammer, at sundhed det starter med én selv. Sæt i gang, kom i form, tag ansvar, vær sund. I legeme såvel som i sjæl. Jovist, selv kan vi da gøre meget; droppe smøgerne, skrue ned for alkoholen, dyrke motion, sådan som KRAMS byder os. Din sundhed, dit ansvar!

Der er dog en anden side af ligningen, og det handler om livsvilkår. Det er et faktum, at der er ulighed i sundhed, hvilket ikke blot kan forklares med, at nogle ikke selv tager ansvar nok for sig selv eller deres børn. Gode opvækstvilkår, gode boligforhold, et sundt arbejdsmiljø, fravær af forurening med videre er ydre faktorer, der meget direkte påvirker vores sundhed, og det er altså ikke alle, der frit vælger bopæl og job.

Faktorer som gode dagtilbud og folkeskoler, hvor der er tilstrækkeligt faglært personale er også definerende i forhold til et sundt liv. Der er områder her i landet, hvor der er pres på de ressourcer, hvilket igen skaber en påvirkning af ens barns sundhed, der er ude af ens hænder. Derfor er det nødvendigt politisk at sikre større grad af lighed via sociale normeringer og prioriterede ressourcer i institutionerne.

Gode livsvilkår er det vigtigste enkeltstående forebyggelsestiltag og en vej til mindre ulighed i sundhed. SF tror på, at der kan gøres en stor forskel for sundheden ved at forebygge langt mere med eksempelvis flere sundhedsplejerskebesøg til småbørn, mere sundhedspleje til udsatte familier og tidlig og opsøgende indsats over for udsatte borgere i særligt belastede boligområder.

Det frivillige foreningsdanmark kan også spille ind, når det kommer til at løfte sundheden. For børn og unge betyder adgang til foreningsidrætten meget. Det må aldrig være et spørgsmål om penge i den enkelte familie, der afgør, om man kan være aktiv i en idrætsforening, som spejder eller andet. Der skal derfor være adgang til et aktivt deltagelse i foreningsaktiviteter gennem fripas til familier med lav indkomst.

Dertil kommer en ikke ubetydelig geografisk ulighed i sundhed. Som vi kender til her på øen er der mangel på eksempelvis praktiserende læger. Derfor vil SF blandt andet aflaste de praktiserende læger fra en række opgaver. Det kan ske ved at sikre bedre sundhedspleje, socialsygeplejersker og psykologhjælp til unge. Selvfølgelig er vi opmærksomme på generelle rekrutteringsvanskeligheder på disse områder, hvorfor der må tænkes i kombinationsstillinger og alternative ansættelsesformer, hvor lokale sundhedshuse eksempelvis kan spille en rolle i at understøtte faglige miljøer, der kan tiltrække flere.

Sundhedsvæsenet er alt for ofte præget af travlhed og dårligt arbejdsmiljø. Derfor vælger alt for mange SoSu-hjælpere og -assistenter, sygeplejersker, jordemødre og andre at forlade faget efter alt for få år - eller måske slet ikke at starte i faget. Arbejdsvilkårene i sundhedsvæsenet skal forbedres ved at gøre op med minuttyranniet, overlade flere faglige beslutning til dem, der er tættest på borgeren og ved at organisere mere arbejde i små teams med flere fagligheder.

Jeg vil opfordre til, at vi på Bornholm får etableret forsøg med sundhedshuse, organisatoriske nybrud og med selvkørende teams i den nære sundhedssektor for at afhjælpe den geografiske ulighed i sundhed. Den sociale ulighed starter i børnehøjde, og det er vores forbandede pligt at gøre noget alvorligt for at afhjælpe de skæve livsvilkår, som vi desværre ser.